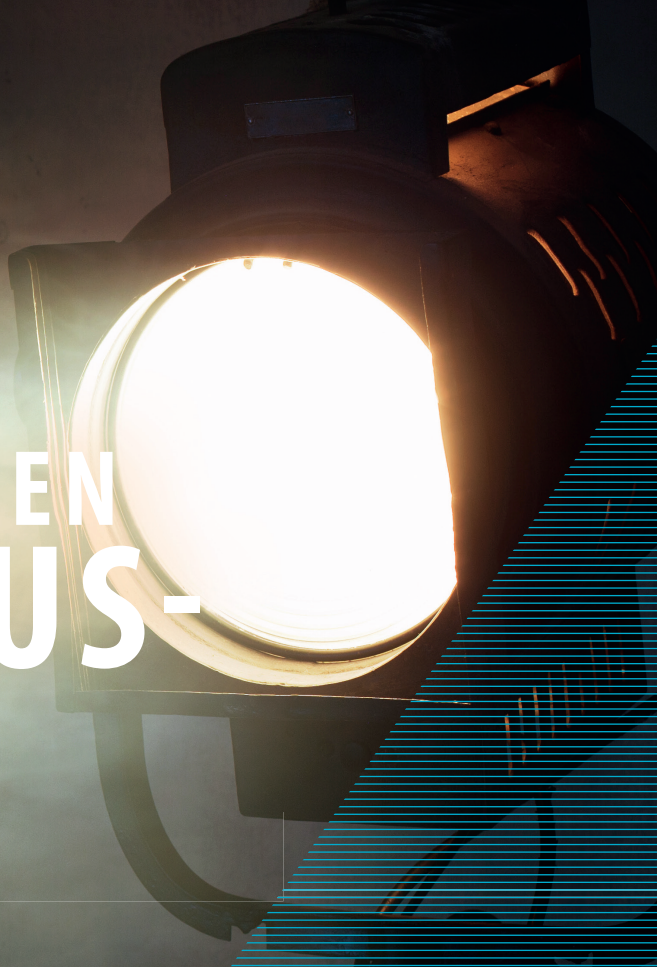

SUOMALAISYRITYSTEN KUNNOLLISUUS- KATSAUS

Läpivalaisu suomalaisyritysten hyvän
hallintotavan sekä ympäristö- ja sosiaalisen
vastuun rikkomuksista

UUTTA TIETOA KOKO SUOMALAISEN YRITYSKENTÄN VASTUULLISUUDESTA

Suomen Asiakastieto Oy selvitti, miten suomalaisyritykset ovat kunnostautuneet sosiaaliseen vastuuseen, ympäristövastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvien lakien ja säädösten noudattamisessa. Tuloksista selviää, että puutteita on eniten pienillä yrityksillä ja että rikkeitä on havaittu eniten rakennusalalla. Tämä ei ole yllätys.

Historian ensimmäisen Kunnollisuuskatsauksen keskiöön nouseekin havainto, että Suomessa vastuullisuusvirheisiin sortuvat kovin usein juuri ne kokee ne, luotettaviksi luulemasi yritykset – eivät niinkään nuoret ja notkeat, joiden voisi luulla hakevan hävytöntä kasvua lakien rajoja edukseen venyttäen. Viimeistään nyt kannattaa siis unohtaa ajatus siitä, että pitkä yhteinen historia on tae kumppanuussuhteen riskittömyydestä.

Kunnollisuuskatsauksen havainnot perustuvat Asiakastiedon uuteen yritysten vastuullisuudesta kertovaan tietokantaan. Ainutlaatuinen tietokanta kokoaa ensimmäistä kertaa muun muassa eri tuomioistuinten löytävät yrityksiin liittyvät rikostuomiot, viranomaisten seuraamusmaksut ja monet hyvään hallintotapaan liittyvät muuttujat. Positiivisina tietoina kannasta löytyy esimerkiksi yrityksille myönnettyjä sertifikaatteja. Digitaalisessa muodossa oleva tieto mahdollistaa automatisoidut ja kustannustehokkaat vastuullisuustarkastukset, jotka voidaan ulottaa koko toimitusketjuun tai asiakasportfolioon. Tietokantaan pohjautuva Vastuullisuusraportti on saatavilla kaikista suomalaisista yrityksistä.

Kunnollisuuskatsauksesta nousee esiin, että vaikka ei-taloudelliset riskit näyttävätkin korreloivan josain määrin taloudellisten- ja luottoriskien kanssa, on myös taloudellisesti vahvojen yritysten joukossa lain vastaiseen toimintaan sortuneita. Läpinäkyvyyttä korostavassa toimintaympäristössä, jossa yritysten vastuullisuutta koskeva sääntely lisääntyy jatkuvasti, yritysten on osoitettava toimintansa vastuullisuus ja varmistettava, että kumppaniverkoston toiminta on kestäväällä pohjalla niin taloudellisesti kuin sosiaalisen ja ympäristövastuun sekä hyvän hallinnon osalta.

Aikasarjojen pidentyessä ja mallinnustyön edetessä tuleamme muodostamaan jatkuvasti tarkentuvan kuvan vastuullisuuspuutteiden ja taloudellisten riskien syy-seuraussuhteista. Tätä kautta ennustekykymme paranee ja asiakkaamme pystyvät ennakoimaan asiakas- ja kumppaniverkostoissaan piileviä riskejä ja suojautumaan niiltä entistä tehokkaammin.

Kokonaisuutena suomalaisyritysten tilanne vastuullisuuskulmasta on hyvä. Valtaosa yrityksistä toimii täysin lakeja ja asetuksia noudattaen, mutta vastuuttomuuteen tahallaan tai välinpitämättömyyttään sortuvat yritykset on kyettävä tunnistamaan. Niiden kanssa toimimalla vaarannat omankin yritysesi olemassaolon.

Otto Olsson

Liiketoiminnan kehityspäällikkö
Suomen Asiakastieto Oy

**VASTUUTTOMUUTEEN
TAHALLAAN TAI
VÄLINPITÄMÄTTÖMYYTÄÄN
SORTUVAT YRITYKSET ON
KYETTÄVÄ TUNNISTAMAAN.
NIIDEN KANSSA TOIMIMALLA
VAARANNAT OMANKIN
YRITYKSESI
OLEMASSAOLON.**

Tuomiot ja seuraamusmaksut alle 500 hlön yrityksissä toimialoittain (top 3)	Kpl	%
Rakennusala	226	28
Teollisuus	137	17
Tukku ja vähittäiskauppa	105	13

RIKKOMUKSET YLEISIMPIÄ RAKENNUSALALLA

**22% YRITYKSISTÄ,
JOIDEN TIEDOISTA
LÖYTYY TUOMIOITA JA
SEURAAMUSMAKSUJA TOIMIVAT
RAKENNUSALALLA.**

Rakennusalan maine riskitoimialana saa katetta, kun tarkastellaan tuomioistuimien ja viranomaisten rekistereistä kerättyjä merkintöjä ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun sekä hyvän hallintotavan laiminlyönneistä. Näihin liittyviä seuraamusmaksuja ja rikos-tuomioita löytyy viimeisen viiden vuoden ajalta 1071 yrityksen kohdalta. Suurin osa, 22 prosenttia (n. 230 kappaletta), näistä yrityksistä toimii rakennusalla.

Toimialoista rakennusalan perässä seuraavat teolli-suus ja kauppa. 14 prosenttia tuomioista ja seuraamusmaksuista löytyvät teollisuusyritysten tiedoista ja 10 prosenttia tukku- ja vähittäiskaupan alalta.

Alle 500 henkilön yrityksillä ei ole omaehtoista raportointivelvollisuutta vastuullisuudesta. Tässä kokoluokassa kolme riskialaa johtaa tilastoa vielä selkeämmin. 28 prosenttia tämän kokoisten yritysten seuraamusmaksuista ja tuomioista ovat raken-nusosalta.

Tilaajavastuun ja työturvallisuuden laiminlyönnot alan helmasyntejä

Suurin osa rakennusalan yrityksille määrätyistä seuraamusmaksuista liittyy tilaajavastuulain rikkomiseen. Useimmiten merkinnät johtuvat siitä, että yri-tys ei ole tarkistanut käyttämiensä alihankkijoiden taustoja lain edellyttämällä tavalla. Tilaajavastuulail-la pyritään harmaan talouden torjuntaan ja sen tar-koituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista. Rakennusala-la tilaajavastuulain rikkeitä löytyy paljon, ja viran-omaiset ovatkin panostaneet alan tarkkailuun.

Rakennusala on panostanut viime vuosina myös työ-turvallisuuteen, mutta se ei näy vastuullisuusdatassa. Suurin osa rakennusalan rikostuomioista tulee työ-turvallisuusrikkomuksista, toiseksi eniten ympäris-tön turmelemisesta.

CASE VAHVAKSI ARVIOITU KONKARI TÖPPÄSI TURVALLISUUDESSA

Pirkanmaalla toimii kokenut, juuri 30-vuotispäiviään viettänyt rakennusalan yritys, joka työllistää runsaat 50 henkilöä. Liikevaihdoltaan yli 15 miljoonaan euroon yltävä yritys on kannattavuudeltaan erittäin vahva toimialansa keskiarvoon verrattuna. Yritys saa myös luottoluokituksessa arvosanan erinomainen (AAA).

Luottoluokitus ei kuitenkaan anna täydellistä kuvaa yrityksen toiminnassa piilevistä riskeistä. Pitkästä kokemuksesta ja taloudellisesta menestyksestä huolimatta rakennusalan konkarin kyvystä huolehtia sosiaalisesta vastuustaan on noussut hälyttäviä signaaleja. Yrityksen vastuuhenkilöt tuomittiin käräjäoikeudessa työturvallisuusrikoksesta, josta seurasi 25 000 euron yhteisösakko sekä yli 16 000 euron korvausvelvollisuus. Lisäksi yritykseltä löytyy merkintä tuomioistuimen käsittelyssä olevasta hyvästä hallintotapaa koskevasta asiasta. Kokeneen ja luotetun yrityksen taustoja kannattaa siis seurata, jos haluaa varmistaa, että kumppaniin voi luottaa myös tulevaisuudessa.

VALTAOSALLA YRITYKSISTÄ EI RAPORTOINTI- VELVOLLISUUTTA

Vuonna 2018 voimaan tulevan kirjanpitolain muutoksen jälkeen kaikkien yli 500 henkilöä työllistävien yritysten on raportoitava vastuullisuudestaan. Raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jää kuitenkin leijonanosa suomalaisyrityksistä.

Asetelma näkyy myös tässä katsauksessa tunnistettujen yritysten tilastossa. Kolme neljästä yrityksestä (76 %), joilla on merkintöjä hyvään hallintotapaan tai ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyviin tuomioihin ja seuraamusmaksuihin, työllistää alle 500 henkilöä. Kaiken kaikkiaan 1071 suomalaisella yrityksellä on merkintöjä hyvään hallintotapaan sekä ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvistä tuomioista ja seuraamusmaksuista.

**KAKSI KOLMASOSAA
RIKKOMUKSIA TEHNEISTÄ
YRITYKSISTÄ ON TOIMINUT
10 VUOTTA TAI
KAUEMMIN.**

**KOLME NELJÄSTÄ YRITYKSESTÄ,
JOIDEN TIEDOISTA LÖYTYY
VASTUULLISUUTEEN LIITTYVIÄ
TUOMIOITA JA SEURAAMUSMAKSUJA,
TYÖLLISTÄÄ ALLE
500 HENKILÖÄ.**

Konkareidenkin seuraaminen kannattaa

Yritysvastuun laiminlyönnit ja rikkomukset eivät ole vain nuorten yritysten lastentauteja. Merkintöjä saavista yrityksistä reilu 67 prosenttia on toiminut 10 vuotta tai kauemmin. Suomessa toimii näin ollen 719 kokenutta yritystä, joiden vastuullisuudessa on ollut huomautettavaa. Omien alihankkijoiden ja toimitusketjun vastuullisuuden seuraaminen kannattaa, sillä vanha ja tuttu kumppani voi yllättää. Yrityksiin liittyvät rikostuomiot eivät ole mukana julkisissa luottoluokituksissa, kuten Asiakastiedon Rating Alfassa, mutta luottoluokituksia käyttävä yritys voi hyödyntää päätöksenteossaan erillistä vastuullisuustietoa.

EI ENÄÄ KATVEALUEITA – UUDENLAINEN TYÖKALU KUMPPANIN LÄPIVALAISUUN

Asiakastiedon vastuullisuusraporttipalvelu mahdollistaa pientenkin yritysten vastuullisuuden tehokkaan seuraamisen ja antaa myös pienille yrityksille itselleen oivan keinon viestiä vastuullisuudestaan. Palvelun avulla voi tarkistaa jokaisen suomalaisen yrityksen ympäristöasioihin, henkilöstöön ja hallintoon liittyviä tietoja, kuten rikostuomioita, laiminlyönti- ja seuraamusmaksuja, ympäristösertifikaatteja ja toimialakoh- taisia päästöjä. Nämä tiedot löytyvät nyt ensimmäistä kertaa digitaalisesti yhdestä paikasta.

KERTOOKO VASTUUTTOMUUS TALOUDELLISISTA RISKEISTÄ?

Jopa 20 prosenttia niistä yrityksistä, joiden tiedoista löytyy merkintöjä vastuuttomasta toiminnasta, on tehnyt viimeisenä raportoituna tilikautena negatiivisen tuloksen. Tämä osoittaa, että rikkomukset ja taloudelliset riskit kulkevat käsi kädessä. Erityisesti pienellä katteella toimiville yrityksille suuret sakot tai tahiintunut maine voivat merkitä nopeasti taloudellisia vaikeuksia.

Sertifikaatit – laadun tae?

Prosessien sertifiointi pakottaa yrityksen toimimaan järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti sekä dokumentoimaan ja seuraamaan toimintaansa. Laadukas työskentely on todennäköisemmin myös vastuullisempaa ja riskittömämpää. Sertifikaatit näyttävätkin korreloivan pienen luottoriskin kanssa.

Asiakastiedon tietokannasta löytyvät tiedot muun muassa yritysten ISO-standardien mukaisista laatu-, ympäristö- ja työturvallisuusjohtamiseen liittyvistä sertifikaateista. Sertifioitujen yritysten joukosta löytyy paljon vahvaksi luokiteltuja yrityksiä. Yrityksistä, joilla on sertifikaatteja, jopa kolme neljästä (76 %) yltää vahvan yrityksen luokkaan.

JOPA VIIDENNES
VASTUUTTOMUUDESTA
MAKSUSEURAAMUKSIIN
JOUTUNEISTA YRITYKSISTÄ
ON TEHNYT
**NEGATIIVISEN
TULOKSEN.**

MIKSI LUOTTOLUOKITUS EI PALJASTA VASTUULLISUUSRISKEJÄ?

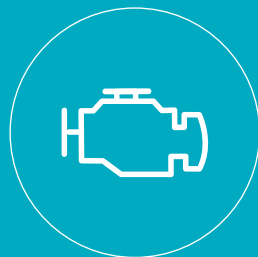
Vastuullisuuden laiminlyönteihin sortuneista yrityksistä joka viides on tuoreimmalla raportoidulla tilikaudellaan tehnyt negatiivisen tuloksen. Samaan aikaan joka toinen sosiaaliseen vastuuseen, ympäristövastuuseen ja hyvään hallintoon liittyviä rikkeitä tehneistä yrityksistä on Asiakastiedon luokituksessa arvioitu vahvaksi. Mistä tämä kertoo?

Luottoluokitukset ennustavat maksuhäiriön todennäköisyyttä. Luokitus perustuu erilaisiin taloudellisiin ja hallinnollisiin muuttujiin, kuten yrityksen tilinpäätöstietoihin, maksukäytökseen, vastuuhenkilöiden taustoihin ja yrityskytköksiin. Luottotietorekisteriin talletettavia ja julkisissa luottoluokituksissa käytettäviä tietoja säätelee luottotietolaki.

Vastuullisuusraportti-palvelussa näytettävät erilaiset viranomaistiedot eivät vaikuta Asiakastiedon tekemisiin julkisiin luottoluokituksiin, sillä Asiakastieto käsittelee tietoja erillään luottotietorekisteristä. Yritykset voivat silti itse hyödyntää vastuullisuustietoja omassa päätöksenteossaan yhdessä luottotietojen kanssa.

YRITYKSISTÄ, JOILLA ON
SERTIFIKAATTEJA, JOPA

**75% YLTÄÄ
VAHVAN
YRITYKSEN
LUOKKAAN.**

**RIKOSKANNE
VIREILLE**

**VAHINGONKORVAUS-
VAATIMUS YMPÄRISTÖN
TURMELEMISESTA**

**HAETAAN
KONKURSSIIN
JA KORJAAMO
HAKEUTUU YRITYS-
SANEERAUKSEEN**

**ASETETAAN
KONKURSSIIN**

2012

2013

2014

2015

CASE YMPÄRISTÖRIKOS KAATOI AUTOKORJAAMON

Esimerkkinä vastuullisuuden suorista taloudellisista vaikutuksista toimii helsinkiläinen autokorjaamo, joka meni konkurssiin vuonna 2015. Konkurssin taustalla oli yrityksen saama yli 200 000 euron vahingonkorvausvaatimus ympäristön törkeästä turmelemisesta. Rikoskanne pantiin vireille vuoden 2012 syksyllä. Yritys ja sen toimitusjohtaja-yrittäjä saivat tuomion marraskuussa 2013 autojen huoltotoiminnassa syntyneiden jäteöljyjen huolimattomasta varastoinnista, jonka seurauksena öljyä valui luontoon. Helsingin käräjäoikeus tuomitsi yrityksen ja yrittäjän yhteisvastuullisesti maksamaan Helsingin kaupungille 280 000 euroa ja puhdistustöitä tehneelle yritykselle 75 000 euroa.

Verottaja ja eläkevakuutusyhtiö hakivat yritystä konkurssiin ensimmäisen kerran elokuussa vuonna 2014 ja uudelleen syyskuussa. Pian tämän jälkeen yritys hakeutui yrityssaneeraukseen, mutta liiketoimintaa ei kuitenkaan saatu kannattavaksi.

Tammikuussa 2015 Helsingin hovioikeus alensi korvaussummat, mutta yli 200 000 euron korvausvaatimus oli edelleen erittäin suuri suhteessa yrityksen muutamien miljoonien eurojen liikevaihtoon. Huh-tikuussa 2015 saneeraus lakkasi ja yritys asetettiin konkurssiin, joka kuitenkin raukesi 2016 heinäkuussa varojen puutteeseen.

PARHAAT PÄÄTÖKSET HELPOSTI

Suomen Asiakastieto Oy on yksi Suomen johtavista yritysjohton, taloushallinnon, riskienhallinnan sekä myynnin ja markkinoinnin tietopalvelujen toimittajista. Asiakastiedon uusi Vastuullisuusraporttipalvelu mahdollistaa kaikkien suomalaisyritysten vastuullisuuden seuraamisen ja tarjoaa myös pienille yrityksille itselleen oivan keinon kertoa vastuullisuudestaan. Digitaalisessa muodossa oleva tieto mahdollistaa kustannustehokkaat tarkastukset, joka voidaan ulottaa koko toimitusketjuun.

Lisätietoja:

www.vastuullinenyritys.fi

Otto Olsson
Liiketoiminnan kehityspäällikkö

+358 40 839 7609
otto.olsson@asiakastieto.fi

 : @OttoOls

